

ini við börnum teira, sum
tey síðan lótu aftur til
barnahúsið, tá tey fóru til
søngar. Foreldrini skiftust
um at arbeiða í barnahús-
inum. — Í Hamaapil vóru
16 børn undir trý ár og 20
børn frá trý til sjei ár.

Tá tú hugsar um það í okkara heimi, har foreldur fara til arbeiðis á morgun og koyra bormini á ansing-arstovn, og troytt koma eftir teimum aftaná langan og strævan arbeiðs-dag, so haldi eg kortini, at eg neyvan havi sæð foreldur á okkara leiðum, ið hava so nógv burtúrur at vera saman. Ísraelar livdu fyrri bornum teirra og høvdu tíð til fullkomiliga at vera um tey, tá frílotan kom.

kom. — Sjálfsagt eru það ekki foreldur, sum eru nógð við hetta. Serliga tær ungu familjurnar vildu broyta skipanina. Í inniverandi ári skal það takast upp, hvört foreldri skulu hava løyvi at fáa börnini heim at sova um náttina.

Dugdu ikki at liva uttanfyri

— Eg tosaði við foreldur,
sum voru farin úr kibbutz
felagsskapinum, tá tey
skuldu hava triðja barnið,
tí mamman varði orkaði at
lata barnið frá sær. Tey
komu aftur, tí tey vóru
íkkí von við samfelags-
skapinina uttanfyri
felagsskapin. Bert tað
at felagsskapin, Bert tað
at gjalda húsaleigu, keypi
inn og matgera, umframt
óðr onnur gerðarmál, sum
eru í slíkum húsarhaldi.
Úrsliðið varð, at tey fluttu
heimaftur.

Annars voru eisini fólk í kibbutzinum, sum arbeiðdu í Tel-Aviv. Bert voru treytirnar, at allur vinningur fór til kibbutzin og teyingu eisini bert 120 krónur um mánaðin.

— Tað kann sigast, at hóast kibbutzen er ein arbeiðsfelagsskapur, so er tað eisini ein liviháttur, har fólk liva saman í sátt og semju, og tí dugdu tey ikki altíð at broyta livihátt, hóast tey fluttu út.

**Tey gomlu við
skerdan lut**

Sonja á Argjaboga vitjaði eisini Røktardeild, har eldri fólk búa, men hetta var uttanfyri kibbutzfelagsskap.

— Það var syndarligt at siggja, hvussu vánaligar umstøður tey høvdu. Tey báðu á eini deild, umleið 48 fólk, helmingurin var seingjarliggjandi. Ein upphaldsstova var, har borð og 24 stólar vóru inni. Har sótu tey gomlu, heilt apatísk, uttan tækin um, at tey vóru livandi. Tey høvdu bert eitt borð í millum sín, — einki

hondunum, ella annað at
taka sær til.

Tað var ein óhugnalig
uppliving.

— Í kibbutzinum kom eg í samband við eina kvinnu, sum var sosialráðgevari. Hon syrgdi fyri, at eg fekk innlit ymsum sosialmálum, sum eg hevði ætlað mær at kanna. Kvinnan var 58 ára gomul og dóttir ein týskan hermann, sum doyði áðrenn seinna heimsbardaga. Hon hevði mist alla familjuna í Týsklandi, men slapp til Ísrael 15 ára gomul sum tann fyrsta, tá tjóðin varð stovnað. Sosialráðgevarin hevði livið og bygt kibbutzskipanina upp. Tá eg spurdi hana, hví so lítið var gjørt fyri tey gomlu.

segði hon, at tjóðin ikki hevði fyrriræið seg nóg væl. Tey vóru ikki von við gomul fólk, ti tey hevði Hitler syrgt fyri í sini tíð! Í kibbutzim vóru eldri fólk væl fyri. Grundreglan er har, at øll fólk skulu hava í boði eitthvørt arbeiði, sum tey kunnu gera. Soleiðis hitti eg ein 86 ára gamlan mann, sum arbeiðdi á sokkaverksmiðjunum, har hann hevði tí uppávú at balla inn voruna.

— Það var hugaligt að siggja, hvussu eldhugaður hann var, tí hann hefði arbeiði, sum var til gangs fyri seg sjálván, samstundis sum hann var stoltur av at geva sítt ískoytt til felagsskapin. Eg sá ikki eldri fólk har, sum gekk í barndómi. Eg hugsi tey vóru so rosk, tí tey arbeiðdu alt lívið.

Heim fyri evnaveik

Önnur fólk sum Sonja á Argjaboða hitti, vóru hjúnini Nadan og Mirja, sum vóru ættað úr Polen. Tey vóru eisini farin um 60 ár, og høvdu búð í Hamaapil í mong ár.

— Nadan og Mirja áttu eina dóttur sum var mongol. Tað søgdu tey mær frá beinanvegin, og bjóðaðu mær at koma við, tá tey hvønn hósdeg seinnapart vitjaðu dótturina.

— Hon var 29 ára gomul og búði í kibbutz fyrir evnaveik, uttanfyri Nazareth. Staðið var umleið 35 km, frá har vit búðu.

— Tað var áhugavert at siggja, hvussu kibbutzin var bygd upp eftir tørv hjá teimum evnaveiku. Ongar gerðingar vóru av nokrum slag. Felags fyrri starvsfólkið var, at tey sjálvboðin tóku sær av teimum brekaðu, tí tey høvdu áhuga fyri hesum arbeiði. Hesin serligi kibbutzur fekk stóðug vitjan av serkønum lækn- um í Europa, sum komu at kanna viðurskiptini og skaffa sær vitan um hesa skipan.

120 evnaveik vóru har og umleið 300 hjálparfólk. Tey brekaðu búðir á lómum, har eitt rúm var til hvønn sær øðrumegin og hinumegin í lonini eitt fast starvsfólk, sum var um tann brekaða í gerandisdegnum. Umframt hetta, so vóru verkstøð, har vóru vórðu gjørdar til sølu, — eitt nú stearin, keramik og vovnin lutir. Hetta var kanska eisini fyri at geva teimum brekaðu nakað at taka sær til, men umframt hetta var bananviðarlund á økinum, sum figgjaði kibbutzen. Viðjanin í hesum kibbutzinum var avgjørt ein góð uppliving og visti nágreiniliga, hvussu vel slíkur stovnur kann fyriskipast.

— Meðan eg var í Hamaapil, kom brekaða dóttirin hjá Nadan og Mirjam at vitja í eina viku.

Bestu umstøður

— Eg spurdi mammuna, hví dóttirin ikki var heima í kibbutzinum saman við foreldrunum.

Mirjam segði, at har dóttirin var, vóru eisini serkøn fólk, eitt nú fysioterapeutar og onnur fólk, sum vandu við børnunum. Hesa venjing kundu tey ikki bjóða dóttirini aðra staðni, og tí búði hon ikki heima.

— Eg haldi, at foreldrini at brekaða dóttirini og hini foreldrinni sum heild ekki kendu so stóran mun, ti tey vóru von við, at bornini vóru savnaði saman uttanfyri heimði. — Kanska var tað henda kenslan av, at brekaða barnið ekki var nakað serligt sum gjordi, at bú-fólkið og foreldrini ekki kendu, at just hetta barnið ekki var sum born flest, sigur Sonja á Argjabøða

Ófriðarligt hefur verið í Ísrael, meðan tú var har. Merkti tú einki til tað?

— Nei, onkur hevði
hoyrt um bumbuspreing-
ing í Tel-Aviv, men av tí
at vit ikki skiltu málið og

tí ikki sóu sjónvarp,
hoyrdu útvarp ella lósu
bløð, so merktu vit einki
til tað.

pelikanir og
violintónleikur

— Einaferð helt eg kort-
ini, át okkurt var á
vási. Fólk runnu aftur og
fram og fylktust um fiska-
dammin, sum var har. —
Eg fór át vita, hvat hendi,
men tá var tað ein flokkur
av pelikanum, sum vóru
lagstír át eta fiskin. Tað
gekk við so rúkandi ferð,
át slíkur flokkur kundi eta
alt, sum var eftir stuttari
tíð. Fólkíð royndi át ræða
pelikanarnar við át skjóta
upp í loft, bláa steinar

o. s. fr., men einki hjálpti. — Tå fór ein ungur drongur eftir einum bandspælara og setti eitt band við violinkonsert a. Tå hjálpti. Eg fekk at vita, at einasta vápn móti pelikanum, sum er friðaður fuglur, var violinspæl. Tå slapp flokkurin sær til rýmingar, sigur Sonja á Argjabaða.

Hevur tú broytt stöðu um israelar?

— Ikki stórvegis, eg haldi að mínar vónir stóðu mátt við það eg hevði hugsað frammanundan, tó að kenslan teirra av at verða forfylgd enn hefur so stórt pláss, undraði meg.

— Ein ísraelskur hermaður segði tað soleiðis:

— Ikki allir ísraelar hava veingir og heldur ikki allir arabar hava hala. Hann hevði nógvar góðar vinir millum arabar og dugdi at siggja vansar og fyrimunir á báðum síðum. Tað er tí vón fyri at henda støða broytist.

Annars vil eg bert siga, at eg ongantið havi hitt so blið og fyrikomandi fólk, heldur ikki so arbeiðs-saman og vælnøgðan hóp, sum til fulnar livdi eftir eini skipan í samfelagnum og trívdist so væl, sigur Sonja á Argjaboða.

Dagny

600 fastbúgvandi ísra-
 elar búgva í Hamaþil
 kibbutzinum. Felags-
 skapurin arbeiðir ávísar
 vörur, sum er fjggjar-
 liggja grundarlaggið.
 Íbúgvarnir fáa 120
 krónur um mánaðin og
 allt til lúvins upphaldi
 verður góldið og fyrisit-
 ið av sjei manna-
 ráð, sum leiðir virk-
 semið. Her sæst ali-
 dammunin frammfyrir
 kibbutzin

Mirjam og brekaða
dóttir hennara, hugna
sær saman við öðrum
bornum í Kibbutzinum.
Dóttir Mirju er 34 ára
gomul og býr í serligum
kibbutzi fyrri brekað,
har hon fær betri venj-
ing og umstæður ann-
ars, enn foreldrini
kunnu veita henni
heima